Európai Parlament
2014-2019

Plenárisülés-dokumentum

B8-0341/2017

15.5.2017

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 123. cikkének (2) bekezdése alapján

a Szíriára vonatkozó uniós stratégiáról
(2017/2654(RSP))

Barbara Lochbihler, Bodil Valero, Ernest Urtasun, Florent Marcellesi, Jordi Solé, Tamás Meszerics, Claude Turmes
a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

B8-0341/2017

Az Európai Parlament állásfoglalása a Szíriára vonatkozó uniós stratégiáról (2017/2654(RSP))

Az Európai Parlament,

– tekintettel a Szíriáról szóló korábbi állásfoglalásaira,

– tekintettel az emberi jogokról szóló ENSZ-egyezményekre, amelyeknek Szíria részes fele,

– tekintettel az 1949. évi genfi egyezményekre és azok kiegészítő jegyzőkönyveire,

– tekintettel a 2012. évi genfi nyilatkozatra,

– tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának Szíriáról szóló határozataira,

– tekintettel a Tanács Szíriáról szóló következtetéseire, többek között a 2017. április 3-iakra, amelyekben elfogadták a Szíriára vonatkozó uniós stratégiát, illetve a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (alelnök/főképviselő) és a Bizottság „A Szíriára vonatkozó uniós stratégia elemei” tárgyú, 2017. április 14-i közös nyilatkozatára,

– tekintettel a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének Szíriáról szóló nyilatkozataira,

– tekintettel a „Szíria és a térség jövőjének támogatása” elnevezésű, 2017. április 4–5-én, Brüsszelben megrendezett konferencia társelnökei által kiadott nyilatkozatra,

– tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa (UNHRC) által a Szíria megfigyelése céljából létrehozott független nemzetközi vizsgálóbizottság jelentéseire, valamint az UNHRC a Szíriai Arab Köztársaságról szóló határozataira,

– tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,

A. mivel a szíriai háború az a II. világháború óta a világ egyik legsúlyosabb humanitárius válságává vált, és továbbra is pusztító következményekkel jár Szíria lakosságára nézve; mivel e külső tényezők által is táplált és súlyosbított konfliktus a tágabb értelemben vett térségre is egyre nagyobb mértékben destabilizáló hatást gyakorol;

B. mivel Szíriában több mint 400 000 ember – többségében polgári személy – vesztette életét a konfliktus 2011-es kezdete óta; mivel a fennmaradó lakosság csaknem háromnegyedének, 13,5 millió embernek égető szüksége van a humanitárius segítségre, akik közül több mint 6 millióan kényszerültek elhagyni lakóhelyüket, és több mint 5 millióan ostrom alatt álló vagy nehezen elérhető területen élnek; mivel több mint 5 millió szíriai külföldön kényszerült menedéket keresni;

C. mivel a nemzetközi jog értelmében a harcban álló felek kötelesek megfelelő intézkedéseket hozni a polgári lakosság és a polgári infrastruktúra védelme érdekében;

mivel a konfliktus során az összes fél – és különösen a szíriai rezsim és szövetségesei – súlyosan és sorozatosan megsérti az emberi jogokat és a nemzetközi humanitárius jogot; mivel az ENSZ vizsgálóbizottsága, az ENSZ főtitkára és az ENSZ emberi jogi főbiztosa egyaránt kijelentette, hogy Szíriában háborús és emberiesség elleni bűncselekményeket követtek el;

D. mivel a szíriai konfliktus során elkövetett jogsértések között említhető a törvénytelen kivégzés, a kínzás és rossz bánásmód, az erőszakos eltüntetés, a tömeges és önkényes őrizetbe vétel, a polgári lakosság elleni célzott és válogatás nélküli támadások, a kollektív büntetés, az egészségügyi dolgozók elleni támadások, valamint az élelmiszer és a víz megvonása; mivel beszámolók szerint az Asszád-rezsim felelős a fogvatartási intézményekben végrehajtott tömeges akasztásokért, kínzásokért és törvénytelen kivégzésekért; mivel ezek a bűncselekmények ez idáig büntetlenül maradtak; mivel az, hogy a polgári lakosságot az Asszád-rezsim és a fegyveres ellenzéki csoportok az ostrom alatt álló, lakott területeken háborús taktikaként éheztetik, a nemzetközi humanitárius jog egyértelmű megsértésének minősül;

E. mivel több regionális szereplő – többek között a közelmúltban a kurd harcosok ellen újabb légicsapás-sorozatot indító Törökország – folyamatos beavatkozása miatt továbbra is komoly a kockázata, hogy a konfliktus tovább eszkalálódik a térségben;

F. mivel az Asszád-erők beszámolók szerint vegyi anyagokat vetettek be a polgári lakosság bántalmazására és legyilkolására; mivel tömegpusztító fegyvereket polgári személyek ellen legutóbb 2017. április 4-én, az Idlib tartománybeli Hán Sejkúnban vetettek be, ahol legalább 70 polgári személy, köztük sok gyermek vesztette életét, és több százan megsebesültek; mivel Oroszország 2017. április 12-én megvétózta az ENSZ Biztonsági Tanácsának határozatát, amely elítélte volna a tiltott vegyi fegyverek jelentések szerinti bevetését Szíriában, és felszólította volna a szír kormányt arra, hogy működjön közre az eset kivizsgálásában;

G. mivel az igazságszolgáltatás és a jogállamiság fenntartása, valamint a büntetlenség elleni küzdelem lényeges elemeit képezik a békére és a konfliktusrendezésre irányuló erőfeszítéseknek;

H. mivel Oroszország, Irán és Törökország 2017. május 4-én, a kazahsztáni Asztanában négy deeszkalációs övezet létrehozásában állapodott meg; mivel a három aláíró ország szavatolja majd a hathónapos, megújítható fegyverszünetet, többek között fegyveres helyszíni megfigyelők révén; mivel e megállapodás felhívást jelent az Asszád-rezsim által ezen övezetek fölötti repülések beszüntetésére és a humanitárius segítség lázadók által ellenőrzött övezetekbe való akadálytalan beengedésére; mivel az ENSZ által vezetett tárgyalások új fordulója e héten kezdődik Genfben, és a tárgyalások orosz vezetésű új fordulóját július közepén tervezik megtartani Kazahsztánban;

I. mivel a Tanács 2017. április 3-án elfogadta a Szíriára vonatkozó uniós stratégiát, amely magában foglalja az alelnök/főképviselő és a Bizottság „A Szíriára vonatkozó uniós stratégia elemei” tárgyú, közös nyilatkozatát és a kapcsolódó tanácsi következtetéseket; mivel e stratégia hat kiemelt területet határoz meg, nevezetesen: a háború lezárása valódi politikai átmenettel; az érdemi és inkluzív átmenet előmozdítása; a leginkább kiszolgáltatott helyzetben lévő szíriaiak humanitárius szükségleteinek kezelése; a demokrácia és az emberi jogok előmozdítása; annak elősegítése, hogy a háborús

bűncselekmények elkövetői elszámoltathatóak legyenek; a szíriai lakosság és a szíriai társadalom rezilienciájának támogatása;

J. mivel 2017. április 5-én az Unió társelnöke volt a „Szíria és a térség jövőjének támogatása” elnevezésű konferenciának, amelyen több mint 70 ország, valamint nemzetközi szervezetek, valamint a nemzetközi és a szíriai civil társadalom képviselői vettek részt; mivel e konferencián megállapodás született a szíriai válságra vonatkozó, átfogó megközelítésről;

K. mivel az Unió Szíria és a szomszédos országok legnagyobb humanitárius segélynyújtója, minthogy a válság kezdete óta több mint 9 milliárd eurót fordított e célra;

1. fájlalja, hogy hatévnyi borzalmas erőszak és emberi szenvedés után nincsenek előrelépések a szíriai konfliktus politikai megoldása felé; emlékeztet arra, hogy a konfliktusra nem létezhetnek fenntartható katonai megoldások, és kéri az ellenségeskedés haladéktalan beszüntetését, valamennyi ostrom felszámolását, a humanitárius segítség teljes körű és akadálytalan beengedését, valamint a humanitárius munkások valamennyi fél általi védelmét;

2. megkönnyebbüléssel állapítja meg, hogy az ország jelentős részében mérhető enyhülés következett be az Oroszország és Törökország közreműködésével 2016 decemberében létrejött fegyvernyugvás óta; óvatos optimizmussal üdvözli az Asztanában a deeszkalációs övezetek létrehozásáról kötött közelmúltbeli megállapodást; kéri a három asztanai szavatolót a tűzszünet tiszteletben tartásának biztosítására; az ENSZ Alapokmányának VII. fejezete alapján ENSZ-felhatalmazást kér egy olyan, igen széles körű kéksisakos ENSZ-misszió kirendelésére az úgynevezett deeszkalációs övezetekben és azok körül fennálló helyzet megfigyelése céljából;

3. abbéli reményének ad hangot, hogy az orosz vezetésű diplomáciai kezdeményezések a politikai megoldás elérését célzó nemzetközi erőfeszítések fokozását eredményezik, ezzel összefüggésben megerősíti az ENSZ vezetésével zajló genfi folyamat elsődlegességét, és támogatja az ENSZ-főtitkár szíriai különmegbízottjának, Staffan de Misturának arra irányuló erőfeszítéseit, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2254. sz. határozatával összhangban, valamint a fő nemzetközi és regionális szereplők támogatásával a konfliktusban érintett felek által közösen elfogadott politikai átmenetre kerüljön sor; kitart amellett, hogy a Szíria jövőjéről és kormányzási struktúrájáról folytatott tárgyalásokba valamennyi etnikai és vallási kisebbséget be kell vonni;

4. ismételten és a leghatározottabban elítéli az Asszád-rezsim erői által szövetségeseik segítségével, illetve a nem állami fegyveres csoportok, különösen az ISIS/Dáis és a Dzsabhat Fatah as-Sam által elkövetett atrocitásokat és az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog széles körű megsértését;

5. elítéli a dél-idlibi Hán Sejkúnban 2017. április 4-én elkövetett, a szíriai konfliktus során elkövetett vegyi támadások sorába illeszkedő legutóbbi rettenetes vegyi támadást; üdvözli a Vegyifegyver-tilalmi Szervezet (OPCW) által folytatott vizsgálatot, és kitart amellett, hogy az elkövetőket felelősségre kell vonni;

6. üdvözli a Szíriára vonatkozó uniós stratégia elfogadását, amely stabil és átfogó alapot

teremt a fokozott uniós fellépés számára mind a konfliktus idején, mind azt követően;

7. hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a Szíriára vonatkozó uniós stratégia nem akadályozhatja meg, hogy az Unió rövid és középtávon pragmatikus és rugalmas megközelítést alkalmazzon, amely lehetővé teszi diplomáciai szerepének és befolyásának megőrzését a politikai tárgyalások kimeneteléhez való hozzájárulása érdekében;

8. teljes mértékben támogatja az alelnök/főképviselő a konfliktus regionális és helyi szereplők tájékoztatását célzó tevékenységét és az arra irányuló kísérleteit, hogy a Szíria jövőjéről folytatandó tárgyalások megnyitása érdekében közös alapot találjon a békére;

9. üdvözli, hogy a Szíriára vonatkozó uniós stratégiában hangsúlyosan szerepel a szíriai lakosság és a szíriai társadalom rezilienciájának támogatása; felszólítja az alelnök/főképviselőt és a tagállamokat, hogy fokozzák a szíriai polgárok és a civil társadalom kapacitásépítését célzó erőfeszítéseiket, többek között olyan szereplők révén és közreműködésével, akik elkötelezték magukat az emberi jogok, az egyenlőség (többek között a nemek közötti egyenlőség és a kisebbségi jogok), a demokrácia és a társadalmi szerepvállalás előmozdítása mellett, lehetőség szerint Szíria felszabadított területein, továbbá a régióban vagy Európában száműzetésben élő szíriai menekültek körében; hangsúlyozza, hogy az ilyen kapacitásépítésnek támogatnia kell a szíriaiakat abban, hogy ők maguk irányíthassák az átmenetet (például olyan területeken, mint a médiaszabályozás, a decentralizáció, az önkormányzatok irányítása és alkotmányszövegezés), ugyanakkor kellő figyelmet kell szentelnie a nők szükségleteinek és szerepének;

10. üdvözli a „Szíria és a térség jövőjének támogatása” elnevezésű, 2017. április 4–5-én, Brüsszelben megrendezett konferencia következtetéseit, hangsúlyozza, hogy az elkövetkező években a humanitárius szükségletek továbbra is kritikusak maradnak, és nyomatékosan kéri az Uniót és tagállamait, hogy garantálják hosszú távú elkötelezettségüket Szíria humanitárius és újjáépítési szükségleteinek kielégítése iránt;

11. üdvözli, hogy az Unió elkötelezte magát a Szíria több millió menekültet befogadó szomszédainak nyújtandó humanitárius segítség fenntartása mellett; felhívja ugyanakkor az uniós tagállamokat, hogy sokkal erőteljesebben kötelezzék el magukat a felelősségmegosztás mellett, lehetővé téve a szíriai háborús övezeteket elhagyó menekültek számára, hogy áttelepítés, humanitárius befogadási rendszerek, egyszerűsített családegyesítés, valamint rugalmasabb vízumszabályozás révén a közvetlenül szomszédos régiókon túl találjanak védelmet;

12. üdvözli, hogy a Szíriára vonatkozó uniós stratégia kiemelt területként kezeli a háborús bűncselekmények elkövetői felelősségre vonásának elősegítését; ugyanakkor kitart amellett, hogy e területen nagyobb mértékű fellépésre van szükség, többek között a Szíriában elkövetett háborús bűncselekményekre vonatkozó, koordinált felelősségre vonási stratégiáról szóló uniós stratégia elfogadása révén, és kéri az alelnököt/főképviselőt, hogy ez ügyben vállaljon proaktív szerepet;

13. megismétli az Unióhoz és tagállamaihoz intézett, arra vonatkozó felhívását, hogy – a kérdés sikeres, Nemzetközi Büntetőbíróság elé utalásáig – a hasonlóan gondolkodó országokkal szoros együttműködésben mérlegeljék egy, a szíriai háborús

bűncselekményeket kivizsgáló törvényszék létrehozását; nyomatékosan kéri a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy az állítólagos elkövetőket felelősségre vonják, nevezetesen az egyetemes joghatóság elve alapján és azáltal, hogy a Szíriában elkövetett, atrocitásokkal járó bűncselekményekért felelős uniós állampolgárokat bíróság elé állítják;

14. felhívja a tagállamokat és szövetségeseiket, különösen az Egyesült Államokat az átláthatóság, a számonkérhetőség és a nemzetközi humanitárius és emberi jogok maradéktalan betartásának biztosítására a nemzetközi koalíciós erőfeszítésekben vállalt részvételük, valamint a konfliktusban részt vevő felekkel való katonai együttműködés során;

15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtitkárának, az ENSZ és az Arab Liga szíriai különmegbízottjának, a Szíriát támogató nemzetközi csoport tagjainak, valamint a szíriai konfliktusban érintett valamennyi félnek.